

สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

อำพร จันทร์ดา

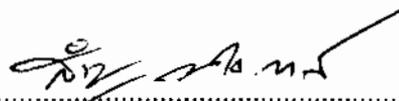
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เสนอโดย นางอำพร
จันทร์ดา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส)
วันที่ 6 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.เจลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ ทวีสุข)

.....กรรมการ
(นายเจลิมพล พลมุข)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายประทีป หงษ์โสภา)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ ทวีสุข นายเฉลิมพล พลमुख
ชื่อนักศึกษา	อำพร จันท์ธดา
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 232 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาร้อยละ 97.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบที (t-test) และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่าทั้ง 4 ขั้นตอน มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลางทุกขั้นตอนเช่นกัน
2. ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่าทั้ง 4 ขั้นตอน มีปัญหอยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอนเช่นกัน
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และ
ขนาดของโรงเรียน

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และ
ขนาดของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title States and Problems of Learning Resources Management in
Secondary Schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2
Thesis Advisors Asst. Prof. Pitak Thaweessook
Mr. Chalermpon Ponmook
Name Amporn Chanda
Concentration Educational Administration
Academic Year 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the states of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2, 2) study problems of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2, 3) compare the states of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2, when classified by working status, sex, level of education and school size, and 4) compare the problems of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2, when classified by working status, sex, level of education and school size. The sample consisted of 232 school administrators and teachers selected through stratified random sampling. The instruments used with 0.90 reliability were a questionnaires constructed by the researcher. 97.84 percent of questionnaires were returned and analyzed by a package program in terms of mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), t-test and F-test.

The research findings were as follows:

1. states of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2 in 4 aspects were rated at a moderate level. However, when considered by each aspect, it was also rated at a moderate level .
2. problems of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2 in 4 aspects were rated at a moderate level. However, when considered by each aspect, it was also rated at a moderate level.
3. regarding the comparison of the states of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2, there was no

statistical significant difference when classified by working status, sex, level of education and school size.

4. regarding the comparison of the problems of learning resources management in secondary schools under Lop Buri Educational Service Area Office 2 in general found that there was no statistical significant difference when classified by working status, sex, level of education and school size.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำปรึกษาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ ทวีสุข และอาจารย์เฉลิมพล พลमुख ผู้ที่เป็นทั้งที่ปรึกษาและผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ด้วยดีมาโดยตลอด รวมทั้งคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทองค์ความรู้ด้านงานวิจัยให้กับผู้วิจัย จนสามารถมีความรู้และทักษะในการทำวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ได้ ที่สำคัญยังท่านเจ้าคุณพระอุดมประชากร เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษาส่วนหนึ่งให้กับผู้วิจัย ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาจนสำเร็จในหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร นางสาวเยาวภา พิทักษ์กิจวัฒนา นายกิตติกรณียิ่งเจริญ และนายสายันต์ พันธุ์ไม้ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียน และครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ทั้ง 13 โรงเรียนที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความเรียบร้อย และผู้ที่ให้คำปรึกษาในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ครูพนิดา น้อยศรี เพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนครูของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี ทุกท่านที่เป็นกำลังใจอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณนายประทีป หงษ์โสภา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คำปรึกษา แนะนำด้วยดี

เบื้องหลังความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ที่สำคัญยิ่งคือ “ครอบครัวจันทร์ดา” ที่ส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจในทุกๆ ด้าน ผู้วิจัยขอให้กุศลแห่งความสำเร็จนี้จงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประสบความสำเร็จและได้ประโยชน์จากการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างทั่วถึงกันทุกท่าน

อำพร จันทร์ดา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
 บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	 10
สภาพและปัญหา.....	11
หลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	12
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	12
หลักการและวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	13
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา.....	17
ภารกิจของสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.....	18
แนวการจัดการศึกษา.....	19
ลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	21
การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	22
ความหมายของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	22
ความสำคัญของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	23
ความเป็นมาและหลักการในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	23
วัตถุประสงค์ของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	26
ประเภทของแหล่งเรียนรู้.....	27
แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	29
การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	42
แนวการดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนตามระบบวงจรควบคุม คุณภาพ.....	43
การจัดการคุณภาพ.....	43

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	65
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การจัดกระทำข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการรายงานผลการวิเคราะห์.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	122
สมมติฐานในการวิจัย.....	122
วิธีดำเนินการวิจัย.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	134
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	143

	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ)	
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	144
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	154
หนังสือขอความร่วมมือ.....	160
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	163

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญญัตราง

		หน้า
ตาราง 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน.....	65
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละ สถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาด ของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้.....	74
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้.....	75
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการตรวจสอบจัดแหล่งเรียนรู้.....	76
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้.....	78
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในรายขั้นตอนและและภาพรวมทั้ง 4 ขั้นตอน.....	79
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้.....	80
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้.....	81
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้.....	82

	หน้า
ตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในชั้นตอนและภาพรวม เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	121

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพ 2 แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.....	28
ภาพ 3 เครื่องข่ายแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (รูปแบบที่ 1).....	30
ภาพ 4 เครื่องข่ายแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (รูปแบบที่ 2).....	31
ภาพ 5 วงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle).....	44
ภาพ 6 วงจรเต็มสำหรับการดำเนินงาน.....	44
ภาพ 7 การทำงานของวงจร PDCA.....	45

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี